
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державне підприємство Український науково-дослідний інститут
медицини транспорту

ВІСНИК

МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

Науково-практичний журнал
Виходить 4 рази на рік

Заснований в 1997 році. Журнал є фаховим виданням для публікації основних
результатів дисертаційних робіт у галузі медичних наук
(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 (додаток 4) від 02.07.2020 р.)
Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації серія КВ № 18428-7228ПР

№ 2 (103)
(квітень - червень)

Одеса 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор **А. І. Гоженко**

О. М. Ігнат'єв (заступник головного редактора), Н. А. Мацегора (відповідальний секретар), Н. С. Бадюк, Є. П. Белобров, Р. С. Вастьянов, В. С. Гойдик, М. І. Голубятніков, А. А. Гудима, Ю. І. Гульченко, О. М. Левченко, Г. С. Манасова, В. В. Огоренко, Т. П. Опаріна, И. В. Савицький, С. М. Пасічник, Е. М. Псядло, Н. Д. Філінець, В. В. Шухтін

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Х. С. Бозов (Болгарія), Денисенко І. В. (МАММ), В. А. Жуков (Польща), С. Іднані (Індія), А. Г. Кириченко (Днепр), М. О. Корж (Харків), І. Ф. Костюк (Харків), М. М. Корда (Тернопіль), Н. Ніколіч (Хорватія), М. Г. Проданчук (Київ), М. С. Регеда (Львів), А. М. Сердюк (Київ), К. О. Талалаєв (Одеса)

Адреса редакції

65039, ДП УкрНДІ медицини транспорту
м. Одеса, вул. Канатна, 92
Телефон/факс: (0482) 753-18-01; 42-82-63
e-mail nymba.od@gmail.com
Наш сайт - www.medtrans.com.ua

Редактор Н. І. Єфременко

Здано до набору 24.06.2024 р.. Підписано до друку 28.06.2024 р. Формат 70×108/164
Папір офсетний № 2. Друк офсетний. Умов.-друк.арк. .
Зам № 2/9/15 Тираж 100 прим.

ISSN 2707-1324

©Міністерство охорони здоров'я України, 1999
©Державне підприємство Український науково-дослідний інститут медицини транспорту, 2005

MINISTRY OF HEALTH CARE OF UKRAINE

State enterprise Ukrainian Research Institute of Transport
Medicine

JOURNAL OF MARINE MEDICINE

Scientific and practical journal
It is published 4 times a year

Founded in 1997. The magazine is a professional publication of the main results of thesis's and works in the field of medical sciences

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886 (Appendix 4)
dated July 2, 2020)

Certificate of state registration of printed mass media series KV No. 18428-7228PR

No. 2 (103)
(April - June)

Odessa 2024

EDITORIAL BOARD

Chief editor A. I. Gozhenko

O. M. Ignatiev (deputy editor-in-chief), N. A. Matsegora (responsible secretary), N. S. Badiuk, E. P. Belobrov, R. S. Vastyanov, V. S. Hoydyk, M. I. Golubyatnikov, A. A. Gudyma, G. S. Manasova, V. V. Ogorenko, T. P. Oparina, I. V. Savitsky, S. M. Pasichnyk, E. M. Psiadlo, N. D. Filipets, V. V. Shukhtin

EDITORIAL COUNCIL

H. S. Bozov (Bulgaria), I. V. Denysenko (IMHA), V. A. Zhukov (Poland), S. Idnani (India), A. G. Kyrychenko (Dnipro), M. O. Korzh (Kharkiv), I. F. Kostyuk (Kharkiv), M. M. Korda (Ternopil), N. Nikolic (Croatia), M. G. Prodanchuk (Kyiv), M.S. Regeda (Lviv), A. M. Serdyuk (Kyiv), K. O. Talalaev (Odeca)

Address of the editorial office

Address of the editorial office
65039, SE UkrNDI for medicine of transport
Odessa, str. Kanatna, 92
e-mail nymba.od@gmail.com

Our website - www.medtrans.com.ua; herald.org.ua

Editor N. I. Yefremenko

Submitted for typing on 06/24/2024. Signed for printing on 06/28/2024. Format 70×108/164
Offset paper No. 2. Offset printing. Terms and conditions - print sheet. .
Deputy No. 2/9/15 Circulation 100 approx.

ISSN 2707-1324 ©Ministry of Health Care of Ukraine, 1999

©State enterprise Ukrainian Research Institute for Medicine of Transport, 2005

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЧИТАННЯ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА ОЛЕКСАНДРА ЗЕЛІНСЬКОГО:
ВІД ІННОВАЦІЙ В АКУШЕРСТВІ І ГІНЕКОЛОГІЇ ДО ПЕРСОНАЛІЗОВАНОЇ
МЕДИЦИНИ»**

DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.12688548>

РЕЗОЛЮЦІЯ

**III науково-практичної конференції з міжнародною участю «Читання імені професора
Олександра Зелінського:**

Від інновацій в акушерстві і гінекології до персоналізованої медицини»

В Одесі 10 - 11 травня 2024 р. пройшла **третя** Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція з міжнародною участю «Читання імені професора Олександра Олексієва Зелінського. Від інновацій в акушерстві і гінекології до персоналізованої медицини" – ЗАХІД БПР 3703673.

Головний організатор заходу:

• ГО «Одеське відділення Асоціації акушерів-гінекологів України» – офіційний провайдер БПР за № 1118;

Співорганізатори:

- Асоціація акушерів-гінекологів України
- Одеський національний медичний університет
- Департамент охорони здоров'я Одеської ОВА.

Напрями роботи конференції:

- Організація охорони здоров'я матері та немовляти
- Планування вагітності, антенатальний та інтранатальний догляд
- Ускладнення вагітності
- Невідкладне акушерство
- Перинатальні та неонатальні інфекції
- Стресс та репродуктивне здоров'я
- Репродуктологія та ендокринна гінекологія
- Оперативна гінекологія
- Онкогінекологія
- Сімейна медицина

Мета заходу:

- Розширення наукового інформаційного обміну між провідними спеціалістами України та світової спільноти в галузі акушерства та гінекології та суміжних дисциплін
- Аналіз та узагальнення досвіду наукових досліджень і прикладних результатів в галузі акушерства, гінекології, репродуктології, перинатології та суміжних дисциплін,
- Сприяння поширенню та поглибленню персоналізованої медицини на основі міжнародного та локального досвіду, налагодження та закріплення міждисциплінарного підходу у сучасному менеджменті актуальних проблем жіночого здоров'я

Цільова аудиторія:

Акушери-гінекологи, анестезіологи, урологи, хірурги, онко-гінекологи, сімейні лікарі, терапевти, дерматовенерологи, медичні генетики, лікарі-лаборанти

Формат конференції: гібридний.

Засідання проходили у 2 оф-лайн /2 он-лайн аудиторіях, що надало можливості

обговорити широке коло акушерсько-гінекологічних проблем та питання мультидисциплінарного підходу до вирішення актуальних проблем демографічної ситуації в країні, загальносоматичного, репродуктивного здоров'я населення та жіночого здоров'я.

Проведено пленарні засідання «Актуальні питання акушерства та гінекології в умовах сьогодення»,

секційні засідання:

- Медико-соціальні проблеми здоров'я жінки у сучасних умовах
- Науково-клінічний досвід перинатальної допомоги у КНП «Пологовий будинок №1» Одеської міської ради: виклики та рішення
- Вагітність та пологи високого ризику
- Актуальні та міждисциплінарні питання акушерства і гінекології
- Здоров'я жінки та немолоти. Персоналізоване прогнозування ризиків та профілактика ускладнень
- Мистецтво вирішення міждисциплінарних питань в акушерстві та гінекології
- Синдром оперованої матки: проблемні та дискусійні питання
- Актуальні питання гінекології та онкогінекології в умовах сьогодення.

Участь в конференції прийняли понад 500 лікарів з усієї України, співпрацівників вищих навчальних закладів України, академіки НАМН України Валерій Запорожан, В'ячеслав Камінський, члени-кореспонденти НАМН України Борис Венцківський, Тетяна Татарчук, Леонід Маркін, а також фахівці з Івано-Франківська, Львова, Харкова, Миколаїв, Полтави та інших регіонів. Велике значення для статусу конференції надала участь колег з Болгарії, Грузії, Молдови, Румунії та Узбекистану, які представили аудиторії доповіді з актуальних напрямів акушерства, гінекології, анестезіології, перинатальної медицини.

Міждисциплінарний характер конференції надав можливості активної участі в дискусіях для лікарів акушерів-гінекологів, анестезіологів, урологів, медичних генетиків, сімейних лікарів та лікарів інших спеціальностей.

Засідання проходило в змішаному форматі: частина доповідачів та учасників були присутні в оф-лайн режимі, що надало можливість для активної дискусії в аудиторії і народження нових ідей щодо лікувально-діагностичної тактики, маршрутизації пацієнтів.

Проблеми, що були розглянуті на конференції, мали не тільки наукове, але і важливе практичне значення для покращення репродуктивного стану здоров'я населення та перинатальних наслідків, в кінцевому результаті спрямованому на вирішення демографічної кризи в Україні в умовах повномасштабної війни, що було основною метою організаторів.

Особливу увагу аудиторії привернули питання, пов'язані з проблемою частоти кесаревого розтину, що росте в усьому світі, і підходів медичної громадськості до цього втручання з точки зору етики та "необґрунтованих" операціями, в т.ч. за так званими "соціальними показаннями". Також жваві дискусії були пов'язані з міждисциплінарними питаннями прегравідарної підготовки, акушерської анестезіології, зокрема, з впровадженням у практику прискореного відновлення після операції, побічними діями основного утеротонічного препарату (окситоцину), сучасних підходів до лікування пацієнток із прееклампсією, пренатальної діагностики, акушерського сепсису, міждисциплінарні аспекти урологічних проблем у гінекології, перинатального інфікування, актуальні питання сучасних підходів до ведення, діагностики та лікування пацієнток з захворюваннями шийки матки, міомою, ендометріозом, синдромом полікістозних яєчників, онкологічними захворюваннями.

Головним пріоритетним напрямом заходу був персоналізований підхід до надання медичної допомоги у будь-якому питанні щодо вирішення проблем зі здоров'ям жінки та членів сім'ї.

За матеріалами конференції слухачами пройдено тестування, що дозволило їм додати 10 балів до власного портфоліо про безперервний професійний розвиток. Повну інформацію про конференцію, відеозаписи доповідей представлено на сайті Одеського відділення Асоціації акушерів-гінекологів України за посиланням: <https://ov.aagu.od.ua>

В рамках конференції було проведено презентаційно-конкурсну програму для

молодих вчених за результатами власних досліджень «Від стратегії інноваційного наукового пошуку вирішення медичних проблем до практичних рекомендацій», у якому взяли участь молоді вчені – аспіранти, лікарі-інтерни з Києва, Одеси, Полтави, Харківка.

Було представлено 16 доповідей з різних регіонів України на теми, присвячені актуальним проблемам сучасної акушерсько-гінекологічної науки та практики. Оцінювалося, перш за все, чи є інформація, що надається, результатом власних досліджень, потім – знання та вміння подати матеріал, ораторські здібності, якість підготовленої презентації.

Журі після довгих дискусій визначилося з переможцями.

❖ Гран-при Конкурсу отримав Гладчук Зіновій Ігоревич – аспірант кафедри акушерства, гінекології ОНМедУ; керівник проф. д.мед.н. Рожковська Наталія Миколаївна, з доповіддю «Істмоцеле: коли треба лікувати?»

❖ 1 місце посіла Стасій Яна Олександрівна, аспірант кафедри акушерства, гінекології ОНМедУ; керівник, проф. д.мед.н. Манасова Гульсим Серікбаївна, з доповіддю «Функціональний стан плацентарного комплексу у жінок, що перехворіли на COVID-19 під час вагітності».

❖ 2 других міста було присуджено

• Балабан Катерині Витальєвні, лікарю-інтерну 3 року навчання; керівник - ЗДНТ України, д.мед.н. проф. кафедри акушерства, гінекології ОНМедУ, Нагорна Вікторія Федорівна – «Медикаментозні гепатити у вагітних»

• Широкий Анастасії, аспірантці кафедри акушерства, гінекології ОНМедУ; керівник - проф. д.мед.н. Посохова Світлана Петрівна – «Дослідження затримки мовленевої функції нейророзвитку дітей з затримкою росту плода».

❖ 3 третіх міста зайняли:

• Гвоздецька Галина Сергіївна, аспірантці кафедри акушерства та гінекології ім. І.Д. Ланового; керівник – Геник Наталія Іванівна, д.мед.наук, професор кафедри акушерства та гінекології ім. І.Д. Ланового – «Менеджмент вагітних жінок із блюванням в анамнезі»

• Забровський Іван Павлович, Страховецька Марина Віталіївна - 4 курс медичного факультету Харківського національного медичного університету; студент 4 курсу медичного факультету Харківського національного медичного університету керівник - професор, д.мед.н., завідувач кафедри акушерства та гінекології №1 Харківського національного медичного університету - Щербина Микола Олександрович - «Сучасні аспекти ендокринного та імунологічного контролю преіндукції пологів».

• Демченко Тарас Григорович, Семеняк Таїсія Сергіївна, Рибальченко Єгор Олександрович, Єфименко Єгор Анатолійович – 1 медичний факультет, 4 курс, 5 група ПДМУ; керівник - доктор філософії, асистент кафедри акушерства та гінекології № 1 Полтавського державного медичного університету, Орлова Юлія Андріївна - «Провідне значення прозапального компоненту при генітальному ендометріозі».

безпеки. У дослідженні використано аналіз статистичних даних і організаційної системи надання перинатальної допомоги в Україні. Проводиться у рамках НДР ОНМедУ № держ. реєстрації 0123U102762 «Регіоналізація перинатальної допомоги в Україні: теоретико-методологічні засади оцінки матеріально-технічної, організаційної, аналітичної і навчальної спроможності; управління ризиками організації надання медичної допомоги перинатальних центрів». **Результати.** Основними чинниками, що призводять до високих показників материнської і перинатальної смертності, є недосконалість системи охорони здоров'я щодо формування репродуктивного здоров'я; втрата потенціалу системи планування сім'ї; недостатній рівень доступності жінок до послуг з охорони репродуктивного здоров'я; низький рівень організації перинатальної допомоги та її ефективності; відсутність системи моніторингу за дотриманням критеріїв якості клінічних протоколів; чинник війни, що значно впливає на стійкість системи перинатальної допомоги, а також недостатній рівень соціально-економічного забезпечення населення. Інструментом подолання цих проблем є створення у перинатальних центрах Інноваційних Цільових центрів (ІА-центрів), що здійснюватимуть функцію впровадження науково-доказових керівництв з охорони материнства та дитинства і відповідатимуть за впровадження діджиталізованої інформаційної системи перинатальної допомоги. Завданнями ІА-центрів мають стати: моніторинг і аудит перинатальної допомоги, проведення локальних тренінгів, імплементація міжнародних протоколів з аналізом отриманого досвіду. **Висновки.** Формування ІА-центрів створить умови для об'єктивного самоаналізу перинатальних центрів. У поєднанні з регіоналізацією, відбором пацієнток, у яких є загрози розвитку передчасних пологів, їх своєчасним спрямуванням до медичних установ відповідного рівня, кластеризацією, створення ІА-центрів дозволить суттєво знизити частоту випадків материнської смертності і важкої материнської захворюваності, а також перинатальних ускладнень.

Ключові слова: материнська смертність, важка материнська захворюваність, перинатальні ускладнення, регіоналізація перинатальної допомоги, інноваційний цільовий центр

Key words: maternal mortality, severe maternal morbidity, perinatal complications, regionalization of perinatal care, innovative target center

УДК 618.2-005.4-06:618.32-007.272-053.2

С. П. Посохова, А. Д. Широка

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАТРИМКИ МОВЛЕННЄВОЇ ФУНКЦІЇ НЕЙРОРОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ЗАТРИМКОЮ РОСТУ ПЛОДА

Одеський національний медичний університет

Authors' information

Посохова С. П. - ORCID 0000-0003-2137-0900

Широка А. Д. - ORCID 0009-0000-0459-0157

Мета: Визначити частоту та оцінити потенційний зв'язок між наявністю ЗРП плода у жінок з гіпертензивними розладами під час вагітності та розвитком перинатального ускладнення – затримки нейророзвитку дітей віком до 4 х років (затримкою мовленнєвого розвитку різних ступенів). **Методи:** На основі ретроспективного аналізу (затримка росту плода була діагностована у 130 (10,03%) випадках одноплідних вагітностей у жінок з гіпертензивними розладами), проведено проспективне дослідження та аналіз даних нейророзвитку дітей віком до 3,5 (± 3 місяці) років шляхом опитування батьків дітей групи вибору (58 батьків). З даної групи було виключено 1 клінічний випадок дитячої смерті у віці 28 діб від народження (1,72 %). **Результати:** Затримку мовленнєвого розвитку дітей відмічено в 25 дітей (43,24%). В залежності від ступенів важкості розподілено наступним

чином: I ступінь – 9 дітей (15,48%), мали повну відсутність мови на момент набуття 3 років. Дана група дітей народжені з ЗРП на фоні пре еклампсії середнього ступеню – 4 (6,88%), важкого ступеню - 3 (5,16%); прееклампсія, поєднана з хронічною артеріальною гіпертензією -1 (1,72%); гестаційна гіпертензія – 1 (1,72%). 1 випадок дитячого церебрального паралічу, дискінетична форма. II ступінь – 8 дітей (13,76%), з них у 5 (8,6%) дітей батьки відмічають періодичне явище гіперсалівації; у 6 (9,32%) дітей відмічено гіперактивність. III ступінь – 16 дітей (27,52%). **Обговорення:** В ході опитування, встановлено, що на обліку у дитячого невропатолога - 25 дітей (43,24%) та у 15 (60%) з них виявлено підвищений внутрішньочерепний тиск шляхом проведення УЗ-дослідження та/чи електроенцефалографії. 21 дитина (84%) безпосередньо займаються з корекційними спеціалістами. **Висновки:** Встановлено, що найбільш суттєві відхилення від вікових норм були виявлені у дітей з ЗРП від матерів чия вагітність протікала на фоні прееклампсії середньої і важкою ступенів важкості. Майже половина дітей групи вибору (44,24%) мала затримку нейророзвитку в вигляді затримки мовленнєвої функції. Цей показник є тотожним зі світовими статистичними даними та вкотре підтверджують необхідність попередження розвитку даного ускладнення починаючи з ранніх термінів гестації для запобігання довгостроковий несприятливих перинатальнихнаслідків у нащадків.

Ключові слова: відхилення від вікових норм, затримка мовленнєвої функції, нейророзвиток дітей, затримка росту плода

Key words: deviation from age norms, speech delay, children's neurodevelopment, fetal growth delay

УДК 618.36-008-06:616.98:578.834.1]-091.8

Я. О. Стасій

ГІСТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАЦЕНТИ ЯК ОРГАНУ-МІШЕНІ ДЛЯ SARS-COV-2 АСОЦІЙОВАНОЇ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ

Одеський національний медичний університет

Author's Information

Yana Stasi: ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2623-860X>

Плацента є потенційним органом-мішенню для SARS-CoV-2 коронавірусу через наявність у її клітинах рецепторів до АПФ2 та серинової протеази, через які реалізується інфекція. Патогенетичні механізми агравації COVID-19 пов'язані з розвитком синдрому поліорганної недостатності та висока ймовірність залучення плаценти до запального процесу призвели до активного вивчення патогістологічних особливостей плаценти, які можуть бути обумовлені інфекцією COVID-19. **Мета.** Дослідити гістопатологічні особливості плаценти у жінок, які переохворіли на COVID-19 під час вагітності в порівнянні з плацентами здорових жінок. **Матеріали і методи.** У період з 01.11.2021 по 31.12.2022 на базі КНП "Пологовий будинок №2" м. Одеси проведено CSS, до якого увійшли 58 вагітних з верифікованим діагнозом COVID-19 та 40 здорових жінок. Крім клініко-лабораторних показників перебігу вагітності та перинатальних результатів, вивчали морфо-гістологічні макро- та мікроскопічні особливості плацентарного комплексу відповідно до вимог рекомендацій *Amsterdam Placental Workshop Group Consensus Statement*. **Результати:** За макроскопічними характеристиками плаценти в групах достовірних відмінностей не знайдено. Мікроскопічне дослідження пост-ковідних плацент показало більшу частоту материнської та плодової судинної мальперфузії у вигляді внутрішніх материнських інфарктів плаценти (OR=8.037; 95%CI 2.758 23.423; F=0, P <0.05); аглютинацій ворсинок хоріону з формуванням значної кількості синцитіальних вузликів (OR=21.722; 95% CI 7.409